

Udskriftsdato: 15. december 2025

2017/1 BSF 76 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af straffelovens racismeparagraf

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 23. februar 2018 af Peter Kofod Poulsen (DF), Lise Bech (DF),
Kristian Thulesen Dahl (DF), Susanne Eilersen (DF), Søren Espersen (DF), Dennis Flydtkjær (DF),
Peter Skaarup (DF) og Hans Kristian Skibby (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om ændring af straffelovens racismeparagraf

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingssamling at fremsætte forslag til lov om ændring af straffelovens § 266 b, der får den virkning, at der fremover udelukkende kan dømmes efter denne bestemmelse, såfremt der er tale om ytringer, der klart og utvetydigt opfordrer til had mod en bestemt befolkningsgruppe på baggrund af race, nationalitet, etnicitet, seksuel orientering eller religion, og som risikerer at forstyrre den offentlige orden.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med nærværende forslag er at få ændret straffelovens § 266 b, også kendt som racismeparagraffen, så der fremover kun kan dømmes efter denne bestemmelse, hvis der er tale om ytringer, der klart og utvetydigt opfordrer til had mod en bestemt befolkningsgruppe på baggrund af race, nationalitet, etnicitet, seksuel orientering eller religion, og som risikerer at forstyrre den offentlige orden. Der er noget, der tyder på, at der i løbet af de seneste 2 år er gået inflation brugen af racismeparagraffen. En undersøgelse foretaget af Jyllands-Posten har for nyligt vist, at straffelovens § 266 b bruges mere end tidligere. I 2015 blev 11 personer dømt efter bestemmelsen. Ifølge avisen var dette tal nogenlunde på niveau med tidligere år. I 2016 steg antallet til 20, og i løbet af første halvdel af 2017 er 11 personer blevet dømt efter bestemmelsen, jf. artiklen »Flere dømmes for racisme: Domme fordoblet på to år« fra jyllands-posten.dk den 1. august 2017.

Hvis dette fortsætter, vil antallet af sager i 2017 nå op omkring 20. Der er således tale om en fordobling af sager på meget kort tid, hvilket indikerer, at ytringsfriheden er under stærkt pres. Dette beslutningsforslag har til formål at indsnævre racismeparagraffens anvendelsesområde, så man i højere grad freder den offentlige debat. Jurist og direktør i tænketanken Justitia, Jacob Mchangama, har foreslået en afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde. Han henviser til en rammeafgørelse i EU, der lægger op til, at man kan knytte hadefulde ytringer til forstyrrelse af den offentlige orden (ibid).

Nærværende forslag adskiller sig således fra den nuværende retstilstand ved at foreslå, at racismeparagraffen kun kan finde anvendelse, når der er tale om ytringer, der kan forstyrre den offentlige orden.

Siden § 266 b blev indført i straffeloven i 1971, har bestemmelsen været anfægtet og omdiskuteret. Forslagsstillerne vil gøre opmærksom på, at FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination, som blev vedtaget i 1965, og som var årsag til indførelsen af § 266 b i straffeloven, blev vedtaget med stemmer fra ufrige og autoritære stater som eksempelvis Sovjetunionen, Cuba og Pakistan, mens demokratiske lande som Danmark, Storbritannien, Sverige, Norge, Holland, Canada og USA stemte nej for netop at beskytte ytringsfriheden. Straffelovens § 266 b har med sit forbud mod forhånelse og nedværdigelse skabt et instrument, der let kan misbruges til at forfølge og straffe personer, der egentligt er beskyttet af grundlovens § 77, for deres politiske holdninger.

Udviklingen siden 1971 har understreget og bekræftet disse betænkeligheder. Den offentlige debat her i landet – det vigtigste af alt i et demokratisk retssamfund – har lidt under, at det blev muligt at mistænkeliggøre og retsforfølge dem, hvis synspunkter og »tone« faldt deres modstandere for brystet. Gang på gang har debatten været vanskeliggjort, og sandheder og meninger har ikke kunne ytres eller hævdes, hvis modstandere i den offentlige debat havde held til at stemple udtalelserne som hatespeech. Det forekommer forslagsstillerne uværdigt og uacceptabelt, at tonen skal være vigtigere end sagen og straffeloven af større betydning end en fri og tilbundsående debat om offentlige anliggender. Straffelovens § 266 b forhindrer en fri debat om religioners indhold og indflydelse på individer såvel som grupper. Bestemmelsen udelukker, at visse faktuelle betragtninger kan fremføres offentligt. Straffelovens § 266 b forhindrer med andre ord betragtninger om reelle forhold i at blive fremsat i samfundsdebatten. Bestemmelsen er dermed i vejen for, at befolkningen kan udtrykke en fri kritik vedrørende sociale og politiske problemer. Resultatet bliver derfor, at ytringsfriheden undergraves, hvormed nogle borgere har mulighed for at søge andre borgere straffet for deres opfattelse og undertrykke samfundsdebatten.

I folketingssamlingen 2013-14 fremsatte forslagsstillerne sammen med Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti beslutningsforslag nr. B 106 om kortlægning af fordele og ulemper ved en ophævelse af racismeparagraffen. Der henvises til www.folketingstidende.dk. Folketingstidende 2013-14, sektion A, B 106 som fremsat, sektion B, betænkning over B 106, og sektion F, møde 96 kl. 17.27 og møde 99 kl. 10.24. Forslaget blev forkastet ved 2. behandling. Justitsministeren annoncerede i sommeren

2017, at en kommende straffelovskommission skal se på straffelovens § 266 b, bl.a. for at undersøge, hvorfor der er sket en stigning i antallet af sager, og om bestemmelsen anvendes, som den skal.

Forslagsstillerne ser helst, at straffelovens § 266 b helt afskaffes. Men bestemmelsen kan efter skiftende regerings opfattelse ikke ophæves uden at bringe Danmark i strid med internationale forpligtelser. Nærværende forslag er efter forslagsstillernes opfattelse på ingen måde i strid med hverken Den Europæiske Menneskerettighedskonvention eller andre internationale forpligtelser. Det er forslagsstillernes klare opfattelse, at § 266 b i den grad er med til at indskrænke den offentlige debat, men vi erkender også, at der ikke er flertal for at afskaffe den på nuværende tidspunkt. Forslagsstillerne vil minde alle folkevalgte om, at de er valgt til at varetage demokratiets interesser og ikke til at tage friheden fra befolkningen. En fri og åben debat er selve kernen i folkestyret og bør altid hjælpes og forstærkes af loven, der derved sikrer friheden og fornuften mod overgreb. Med vedtagelse af indeværende forslag vil bestemmelsen fortsat eksistere, men det meste af den offentlige debat vil i højere grad end nu være fredet.

Skriftlig fremsættelse

Peter Kofod Poulsen (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af straffelovens racismeparagraf.

(Beslutningsforslag nr. B 76)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.